

یادداشت علمی

گزارش گونه *Chaetorellia carthami* Stackelberg, 1929

(Dip.: Tephritidae) از ایران

بابک قرالی^۱ و عسگر جوزیان^۱

طی مطالعه بیولوژی مگس گلرنگ *Acanthiophilus helianthi* Rossi در استان ایلام، نمونه‌هایی از مگسهای میوه از غوزه‌های گلرنگ جمع آوری شد که با خصوصیات مگس گلرنگ تطابق نداشتند. با بررسی منابع و کلیدهای موجود جنس این مگس *Chaetorellia* Hendel تشخیص داده شد. برای تشخیص گونه نمونه‌ها برای دکتر برنارد مرز (موزه تاریخ طبیعی، سوئیس) فرستاده شد. ایشان گونه مذکور را *C. carthami* تشخیص دادند. این گونه از کشورهای عراق، اسرائیل و قرقیزستان گزارش گردیده است. در این جنس یک موی پشتی-مرکزی قبل از شیار عرضی سینه وجود دارد که آنرا از تمامی جنسهای قبیله Terelliini جدا می‌کند. این گونه به گروه گونه‌ای *loricata* تعلق دارد. در این گروه موی supra-alar در روی یک نقطه سیاه‌رنگ قرار داشته و معمولاً سلول cup بسیار جلوتر از انتهای سلول bm پیش رفته است. خصوصیات مهم این گونه به شرح زیر است. رنگ بدن زرد روشن، پیشانی زرد، نقش و نگار موجود در روی قفس سینه قهوه‌ای روشن، اسکلیتهای subscutellum و Katepisternum قهوه‌ای روشن، بال دارای ۴ نوار قهوه‌ای، سلول bm در ۲/۳ قاعده معمولاً دارای یک ناحیه شفاف، هر یک از ترزیت‌های شکم گاه‌گاه دارای یک جفت میانی و جانبی، نوک *Aculeus* بطور یکنواخت باریک شده و طول آن کمتر از ۲ میلیمتر، لب شکمی *Aculeus* در ۹۵٪ موارد بیش از ۰/۶ طول *Aculeus* می‌باشد.

۱- مرکز تحقیقات کشاورزی ایلام، صندوق پستی ۳۸۶، ایلام. E. mail: bgharaci@yahoo.com
این یادداشت علمی در تاریخ ۸۰/۵/۱۶ دریافت و چاپ آن در تاریخ ۸۰/۱۱/۹ به تصویب نهایی رسید.

Scientific Note

Report of *Chaetorellia carthami* Stackelberg, 1929 (Diptera: Tephritidae) from Iran

B. Gharali¹ & A. Jozian¹

During biological study of *Acanthiophilus helianthi* Rossi in Ilam province, Specimens of Fruit flies (Tephritidae) collected from safflower heads that didn't match *A. helianthi* characters, using available references and keys, it's genus was identified as: *Chaetorellia* Hendle. Specimens sent to Dr. Bernard Merz (Museum D' Histoire Naturelli, Switzerland) and he identified species as *Chaetorellia carthami*. This species has so far been reported from Iraq, Israel and Kirkizestan. In this genus there is a dorsocentral seta before transverse suture of scutum that differ it from other genus in tribe Terelliini. This species belong to *loricata* species group. In the group a supra alar seta inserted in black spot and cell cup usually extending well beyond end of cell bm.

The important characters of this species are as follow: body color bright yellow, frons yellow, scutal pattern pale brown, subscutellum and katepisternum pale brown, wing with four brown strips, Cell bm usually with a hyaline area in its basal two - third. Aculeus apex evenly narrow and less than 2mm long, Aculeus ventral lobe dominantly (%95) 0.6 times as aculeus long.

1- Plant Pests and Diseases Department Agriculture Research Center, P. O. Box: 386, Ilam, Iran. E. mail: bgharai@yahoo.com